

Aleksandra Mežnar

Voznica avtobusa z velenjskega konca je zelo aktivna in cenjena sindikalistka, že dolgo let članica Sindikata delavcev prometa in zvez (SDPZ). Njeni sopotniki jo poznajo kot Alenko, predsednik SDPZ pa pravi, da je v njihovem kolektivu družbe Nomago prava »sončica«, nasmejana in pozitivna oseba, ki drži pokonci tri vogale in vsako družbo. Letos je za svoj prispevek k delu v sindikatu prejela priznanje SDPZ.

Kakšna je tvoja poklicna in sindikalna pot?

Sem voznica v Nomagu, v poslovni enoti Velenje že 16 let. Prej sem bila pri Izletniku, potem pa smo se združili. Tudi sindikalno sem aktivna že od leta 2006, od takrat, ko sem prišla k Izletniku. Nekaj časa sem bila celo tudi v svetu delavcev. Ko pa je pred časom naš sindikalni zaupnik zbolel, zdaj pa se je tudi upokojil, sem mu tudi malo pomagala. Vseskozi smo bili s fanti v Velenju dobra ekipa, od 23 voznikov nas je 17 v sindikatu. In še nekaj fantov, ki so šli zaradi delovnih pogojev, saj je treba delati ves dan, je ostalo v sindikatu, čeprav so zdaj vozniki drugje.

Si tudi v izvršnem odboru sindikata?

Ne, nisem. Sem pa aktivna in ja, pobi me res ubogajo (smeh). Mislim, da lepa beseda vedno lepo mesto najde. In v Velenju smo res dobra ekipa.

Voznic smo zdaj že nekako vajeni, včasih pa to ni bil »ženski« poklic.

Kako si ti prijela za volan?

Že celo življenje sem voznica. Najprej sem bila pri Merxu kot voznica tovarnjaka. Ko sem imela majhne otroke, sem šla v avtošolo za deset let. Ko pa je šel lastnik avtošole v pokoj, sem šla na Izletnik.

Delo je sicer naporno, a v njem uživam, sploh pri delu z ljudmi. Saj se najde tudi kakšen, ki ti lahko malo zagreni dan, drugače pa sem se kar našla v tem poklicu, čeprav sem se šolala za pedagoško delo, za profesorico zgodovine in zemljepisa. Sem pa že na praksi na akademiji ugotovila, da delo z otroki ne bo zame (smeh).

Voziš samo redne linije?

Vozim redne linije, posebne linijske prevoze, izletov pa ne. To mi pa ne leži. Pa saj je dosti mladih fantov, ki to raje počnejo (smeh).

Katere glavne probleme pri delu voznikov bi izpostavila? Je to delovni čas, plačilo?

Delovni čas je sploh problematičen. Seveda tudi plačilo za ta delovni čas, ko si na terenu cel dan, recimo od štirih, petih zjutraj pa do petih popoldan. Dejansko so poklic voznika razvrednotili. Če pogledava to, da imaš B-kategorijo, pa lahko takoj prideš na D1; včasih smo morali imeti B, C, pa potem tri leta izkušenj, šele potem si lahko šel delat izpit za D-kategorijo.

Je to povezano s pomanjkanjem voznikov?

Po moje ja. Ravno sem brala, da naj bi v Evropi dovolili že 18-letnikom voziti avtobus. Prav gotovo je to povezano z razmerami. Plačilo zdaj sploh ni stimulatивно, da bi se mladi odločali za ta poklic, neurejen delovnik pa pomeni, da imajo težave z osnovanjem družine. Primanjkuje tako tovarnjakarjev kot avtobusarjev. Pa tudi v drugih poklicih je podobno, manjka tudi zaposlenih v zdravstvu, šolstvu ...

Kako dati delu veljalo?

Dokler smo v kapitalizmu, bo težko. Meni se zdi škoda, da je veliko naših dobrih voznikov šlo stran zaradi pogojev dela.

Očitno je pri vas zavedanje, da je sindikat pomemben visoko. Kako to doseči tudi sicer?

Ne vem, ampak mi se tudi sicer veliko družimo, smo povezani. Gremo na kakšen izlet, skupaj kdaj malicamo, praznujemo rojstne dneve ... Razumemo se, ne mečemo si polen pod noge in si pomagamo. Vsak ne ve vsega in vsakega lahko pokličeš recimo glede avtobusa. Še vsak, ki je šel stran, je rekel, da je sicer šel zaradi delovnega časa in plače, ekipo pa pogreša. To se vidi tudi na naših novoletnih zaključkih poslovne enote, saj pridejo tudi nekdanji sodelavci.

» Kot ena redkih žensk v pretežno moškem kolektivu, v njem so od 25 zaposlenih le tri ženske, ona pa edina voznica, se med kolegi in kolegicami zelo dobro počuti in nikoli ni zaznala, da bi zaradi njenega spola bile kakšne težave. Zdj ko je v svojem delovnem okolju med starejšimi, pa je mlajšim kolegom kdaj tudi ne le sindikalna zaupnica, ampak kar nekakšna »mama«, pravi smeje.

Foto M. M.

Kako pa nagovarjate nove sodelavce? Je potrebno veliko prepričevanja? So mladi kaj drugačni?

Pri nas smo jih kar pridobili. Je pa drugače pri tujcih, več jih imamo iz Bosne, imamo celo enega Grka. Te pa težko prepričaš, da bi dal vsak mesec članarino, saj ima že tako majhno plačo in z njo tu komaj preživi. Sicer pa od teh tujcev zdaj še ni nihče dolgo pri nas. Eni so bili pol leta, pa so videli, kako je, in so šli. Drugim je Slovenija le odskočna deska za naprej. Imeli smo tri voznike, ki so potem šli v Nemčijo, dva v Avstrijo.

Kakšen je po tvoje pravi sindikalist?

Da se razume s sodelavci, posluša, kakšne imajo probleme, jih skuša rešiti, če pa ne gre, pa poišče odgovore na višji instanci. Pa če drži ekipa skupaj, en sam ne doseže nič. Ne sme biti le nakladanja, če nekaj rečeš, se mora kaj tudi zgoditi. Moramo si pomagati. Pri nas je že bilo nekaj primerov, ko smo stopili skupaj; lani je recimo enemu sodelavcu pogorela hiša, drug ima hudo bolnega otroka, ki mora na operacije v tujino. Srčen moraš biti, delati s srcem za ljudi (smeh).

Mojca Matoz